

عنوان مقاله:

تحلیل و طبقه‌بندی وزنهایی که فقط هجای بلند دارند

محل انتشار:

دوفصلنامه کهن نامه ادب پارسی، دوره 10، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسنده:

مهدی کمالی - استادیار گروه فرهنگ نویسی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی

خلاصه مقاله:

در زبان فارسی شعرهایی هست که صرفاً از هجای بلند ساخته شده‌است. این سروده‌ها دو نوع است: 1. مصراع یا بیتی که به سبب اختیار تسکین، وزن تقطیعی آن به صورت رشته‌ای از هجاهای بلند درآمده‌است؛ درحالی‌که وزن اصلی آن را باید از بررسی بخشهای دیگر شعر دریافت. این وزنهای تقطیعی گونه‌ی اختیاری وزنهایی دیگر است. در این شعرها، رکن‌بندی براساس وزن اصلی صورت می‌گیرد. اگر دو مصراع مختلف از این نوع که هر یک گونه‌ی اختیاری وزنی دیگر است، طولشان برابر باشد، مشخصه‌ی آوایی که مایه‌ی تمایز وزن این دو می‌شود تکیه‌ی رکن است. محل این تکیه آخرین هجای بلند غیرپایانی رکن و ماهیت آن غیرزبانی است. 2. شعرهایی که اصالتاً فقط از هجای بلند ساخته شده‌است. وزن این اشعار را نمی‌توان گونه‌ی اختیاری وزنی دیگر دانست. موزون بودن این اشعار نتیجه‌ی رکن‌بندی آنها براساس طول و مرز کلمات است؛ به گونه‌ای که معمولاً مرز رکن بر مرز کلمه منطبق است و با تغییر طول کلمات و رکن‌بندی، وزن آنها نیز تغییر می‌کند. مشخصه‌ی آوایی که شناسایی ارکان را ممکن می‌کند، تأکید روی هجای اول هر رکن است. تأکید چند هجا را باهم متحد و از دیگر هجاها متمایز و تبدیل به یک رکن می‌کند و براساس تعداد هجاهای رکن، وزن تعیین می‌شود.

کلمات کلیدی:

وزن شعر، وزن ایقاعی، تأکید موسیقایی، هجای بلند، اختیار تسکین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1127438>

